

آذربایجان شرقی، پل توسعه دیپلماسی اقتصادی با همسایگان

توسعه دیپلماسی اقتصادی و منطقه‌گرایی به عنوان زیربنای گسترش روابط با کشورهای پیرامونی در دولت سیزدهم، ظرفیت‌های مناسبی برای تحقق در آذربایجان شرقی به مثابه پل ارتباطی ایران با حوزه قفقاز و نزدیکی با ترکیه و عراق دارد.

توسعه دیپلماسی اقتصادی و منطقه‌گرایی به عنوان زیربنای گسترش روابط با کشورهای پیرامونی در دولت سیزدهم، ظرفیت‌های مناسبی برای تحقق در آذربایجان شرقی به مثابه پل ارتباطی ایران با حوزه قفقاز و نزدیکی با ترکیه و عراق دارد.

به گزارش نصر، هر چند هنوز بیشتر از دو ماه از آغاز فعالیت مدیریت ارشد جدید در آذربایجان شرقی نمی‌گذرد، اما تأمل در راپزنی‌های گسترده عابدین خرم، استاندار این استان با سفرهای کشورمان در پایتخت‌های همسایگان، نشان می‌دهد که وی برای بهره‌گیری از این ظرفیت مغفول مانده در راستای پیشبرد اولویت‌های دولت سیزدهم در حوزه سیاست خارجی، عزم جدید دارد. اهمیت تلاش‌های وسیع نماینده عالی دولت در آذربایجان شرقی و تیم مدیریتی وی برای عملیاتی کردن دیپلماسی اقتصادی و توسعه روابط با همسایگان بر بستر موقعیت جغرافیایی راهبردی این خطه، از این رو دوچندان است که تحقق و ثمربخشی آن می‌تواند علاوه بر کمک به تسریع توسعه اقتصادی استان، در بعد ملی نیز تأثیرگذار و الگویی برای دیگر استان‌های مرزی باشد؛ به ویژه اینکه تمرکز بر «دیپلماسی متوازن»، «چندجانبه‌گرایی اقتصادی» و تقویت «سیاست همسایگی» و توسعه روابط دوجانبه و چندجانبه با ۱۵ همسایه جمهوری اسلامی ایران جزو رئوس برنامه‌های اعلامی دولت یازدهم در حوزه سیاست خارجی بوده و جهت‌گیری کنش‌های دیپلماتیک دولت در ماه‌های گذشته نیز در راستای تحقق این سیاست تنظیم شده است.

از سوی دیگر ظرفیت‌های کم‌مانند آذربایجان شرقی در ابعاد مختلف از قبیل صادرات بیش از سه میلیارد دلاری سالانه، همجواری با جمهوری‌های قفقاز جنوبی به عنوان پل دسترسی به بازار اوراسیا و نزدیکی به ترکیه و عراق، وجود بیش از چهار هزار واحد تولیدی و صنعتی و تجربه زیسته افزون بر ۱۰۰ ساله این استان در حوزه تجارت خارجی، ضرورت بهره‌گیری از آنها برای کمک به تحقق دیپلماسی اقتصادی و توسعه مناسبات همسایگی با کشورهای پیرامونی بر بستر داشته‌های این خطه را مضاعف می‌کند.

از سوی دیگر ظرفیت‌های کم‌مانند آذربایجان شرقی در ابعاد مختلف از قبیل صادرات بیش از سه میلیارد دلاری سالانه، همجواری با جمهوری‌های قفقاز جنوبی به عنوان پل دسترسی به بازار اوراسیا و نزدیکی به ترکیه و عراق، وجود بیش از چهار هزار واحد تولیدی و صنعتی و تجربه زیسته افزون بر ۱۰۰ ساله این استان در حوزه تجارت خارجی، ضرورت بهره‌گیری از آنها برای کمک به تحقق دیپلماسی اقتصادی و توسعه مناسبات همسایگی با کشورهای پیرامونی بر بستر داشته‌های این خطه را مضاعف می‌کند.

در عین حال ناظران محلی با اشاره به موقعیت جغرافیایی منحصربفرد آذربایجان شرقی به عنوان دروازه دسترسی کشورمان به اروپا و اوراسیا می‌گویند که نتیجه بخشی تلاش‌ها در حوزه تقویت دیپلماسی اقتصادی بر بستر استان‌های مرزی، منوط به تفویض اختیار وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مرکزی مستقر در پایتخت و ارزش دادن به تلاش استان‌های مرزی در این زمینه است. ناگفته نماند که آذربایجان شرقی در حوزه دیپلماسی اقتصادی با اولویت استفاده از توانمندی‌های اقتصادی و سرمایه‌گذاری کشورهای پیرامونی، تجربه موفقی دارد که احداث و توسعه تنها شهرک سرمایه‌گذاری خارجی کشور در ۲۰ کیلومتری غرب تبریز در دهه ۱۳۸۰ با حجم سرمایه‌گذاری بیش از ۱۰۰ میلیون دلاری و اشتغال‌زایی برای حدود پنج هزار نفر، نمونه‌ای از آن است. همچنین فعالیت چشمگیر پایانه‌های مرزی جلفا و نوردوز در آذربایجان شرقی و تلاش برای بازگشایی گمرک خدآفرین در مجاورت اراضی آزاد شده جمهوری آذربایجان، از ظرفیت‌های بالقوه این خطه برای توسعه تجارت و مبادلات اقتصادی با جمهوری‌های حوزه قفقاز، روسیه و اروپا حکایت دارد.

با این رویکرد، استاندار آذربایجان شرقی در ۲ ماه اخیر گفت و گو با سفرا و کنسول‌های کشورهای خارجی مقیم کشورمان و نیز سفرا و کنسول‌های ایرانی مقیم کشورهای همسایه را در اولویت برنامه‌های خود قرار داده و در این راستا تاکنون بیش از ۱۰ مورد دیدار و مذاکره انجام گرفته است.

ضرورت گسترش دیپلماسی اقتصادی آذربایجان شرقی با محوریت کشورهای همسایه استاندار آذربایجان شرقی گفت: با توجه به سیاست دولت سیزدهم برای گسترش ارتباط با کشورهای همسایه، رویکرد نمایندگی‌های جمهوری اسلامی این کشورها باید تحرک در حوزه دیپلماسی اقتصادی باشد. عابدین خرم در ارتباط تصویری با سفیر جمهوری اسلامی ایران در آنکارا با اشاره به تأکید رئیس‌جمهور بر استفاده از مزیت و ظرفیت استان‌های مرزی برای گسترش همکاری‌ها با کشورهای همسایه اظهار کرد: از سفرهای کشورمان در کشورهای همسایه انتظار داریم تحرک در حوزه دیپلماسی اقتصادی را جزو رویکردها و اولویت‌های خود قرار دهند. وی اضافه کرد: با توجه به اقدامات انجام شده، میزان مبادلات تجاری ایران با ترکیه، نسبت به سال گذشته افزایش یافته است اما با هدف گذاری ۳۰ میلیارد دلاری فاصله نسبتاً زیادی داریم که امیدواریم با تلاش بیشتر، مبادلات را به مرز قابل قبولی برسانیم.

استاندار آذربایجان شرقی با اشاره به مشکلات مرتبط با نقل و انتقال پول و مسائل بانکی ناشی از تحریم های ظالمانه، هماهنگی با سیستم بانکی ترکیه برای تهاثر کالاهای صادراتی ایران را خواستار شد. وی همچنین تبادل هیأت های تجاری و اقتصادی دو کشور با محوریت استان های مرزی، پیگیری موافقت نامه تجارت آزاد و تجارت ترجیحی، توسعه محورهای مواصلاتی و جاده های دسترسی به ترکیه از جمله آزادراه تبریز- بازرگان، استفاده از ظرفیت بازارچه های مرزی برای گسترش مبادلات تجاری، تسهیل تردد خودروهای ترانزیتی از پایانه های مرزی و شبانه روزی کردن این پایانه ها را از جمله اقدامات ضروری برای توسعه روابط با ترکیه برشمرد. خرم با اشاره به پروازهای مستقیم از تبریز به آنکارا و استانبول گفت: در هفته به صورت میانگین حدود ۶ هزار نفر در این مسیر رفت و آمد دارند و لازم است از این ظرفیت در حوزه بازرگانی و اقتصادی بهره برداری شود.

باید نقش تبریز در روابط ایران و ترکیه برجسته شود
سفیر جمهوری اسلامی ایران در آنکارا نیز با اشاره به نگاهی که در ترکیه نسبت به تبریز وجود دارد، گفت: متأسفانه این نقش مهم به درستی در ایران منعکس و ترجمه نشده و ضروری است در سطح ملی به این موضوع تاکید شود که باید نقش تبریز در روابط ایران و ترکیه در همه ی جوانب برجسته شود. محمد فرازند با تاکید بر اینکه ترک ها نگاه نوستالژیک نسبت به تبریز دارند، افزود: بسیاری از آثار معماری در ترکیه از معماری تبریز الهام گرفته شده و نگاه مثبتی نسبت به تبریز در این کشور وجود دارد. وی با تاکید بر اینکه در زمینه حمل و نقل می توانیم بر روی چند پروژه مشترک با آذربایجان شرقی تمرکز کنیم، ادامه داد: راه آهن فعلی «رازی-وان» پاسخگوی نیازهای حمل و نقل ریلی دو کشور نیست و ضروری است توسعه ی این خط بویژه پروژه خط آهن «جلفا-چشمه ثریا» مورد توجه دو کشور قرار گیرد. فرازند درخصوص مسائل بانکی نیز گفت: خوشبختانه ما در ترکیه پول بلوکه شده دولتی نداریم و از تمام منابع خود در ترکیه استفاده می کنیم و مبالغ ناچیزی در بانک های خصوصی ترکیه داریم که تلاش می کنیم از آن نیز استفاده کنیم.

ریشه ها و علایق فرهنگی و تاریخی تبریز و ترکیه زمینه ساز افزایش ارتباطات
سرکنسول جمهوری اسلامی ایران در ارزروم نیز در این ارتباط تصویری، با اشاره به اراده جدی ایران و ترکیه برای توسعه روابط اقتصادی و تجاری گفت: ریشه ها و علایق فرهنگی و تاریخی دو طرف، زمینه را برای توسعه ی روابط در همه ی زمینه ها مهیا کرده است و تلاش می کنیم تا موانع را برای تحقق این امر برطرف کنیم. سجاد سلطان زاده افزود: متأسفانه وضعیت زیرساخت های حمل و نقل و گمرکات، برای ترانزیت بین الملل مناسب نیست و از مدیریت ارشد استان در خواست می کنیم مسیر ترانزیتی تبریز- بازرگان را به صورت جدی پیگیری کنند. وی با اشاره به خواهرخواندگی تبریز و ارزروم اظهار کرد: مقامات این استان علاقمند به افزایش روابط با تبریز هستند و باید از ظرفیت های موجود جهت افزایش تبادلات فرهنگی و تجاری استفاده کرد. استاندار آذربایجان شرقی در راستای تلاش برای ارتقای سطح دیپلماسی اقتصادی استان در راستای سیاست های کلان کشور، به تازگی با سفیران کشورمان در باکو و ایروان نیز دیدار و بر لزوم بهره گیری از ظرفیت های استان برای توسعه مناسبات با منطقه قفقاز تاکید کرد.

سفیر ایران در باکو: صادرات ایران به آذربایجان با افتتاح گمرک خدآفرین تسهیل می شود
سفیر کشورمان در باکو نیز دی ماه امسال در دیدار با استاندار آذربایجان شرقی گفت: گشایش پایانه مرزی خدآفرین به صورت رسمی به دولت جمهوری آذربایجان اعلام شده که در این صورت بحث صادرات ما به کشور آذربایجان تسهیل خواهد شد. سیدعباس موسوی اظهار کرد: جمهوری اسلامی ایران و جمهوری آذربایجان همواره از مناسبات بسیار خوب، نزدیک و صمیمانه ای به عنوان دو همسایه برخوردار بوده اند و رویکرد دولت سیزدهم افزایش تعاملات با کشورهای همسایه است. وی ضمن تاکید بر اینکه تقویت دیپلماسی اقتصادی در اولویت ما قرار دارد، گفت: براساس آمارهای دو طرف به رغم شیوع کرونا و فضا سازی دشمنان در ۱۰ ماهه امسال حدود ۹۰ میلیون دلار معادل ۲۲.۵ درصد به حجم تجاری دو کشور افزوده شده است. سفیر جمهوری اسلامی ایران در باکو ادامه داد: آذربایجان شرقی و تبریز در جمهوری آذربایجان بسیار شناخته شده هستند و باید از این ظرفیت در راستای افزایش تعاملات و مراودات بین دو کشور بهره مند شد. موسوی با اشاره به اینکه گشایش پایانه مرزی خدآفرین به صورت رسمی به دولت جمهوری آذربایجان اعلام شده، عنوان کرد: موافقت نامه تجارت ترجیحی با جمهوری آذربایجان در حال نهایی شدن است که در این صورت بحث صادرات ما به کشور آذربایجان تسهیل خواهد شد.

سیداحمد حسینی، سرکنسول جمهوری اسلامی ایران در نخجوان نیز با اشاره به اینکه تبریز شهری تاریخی و مهم بین مردم آذربایجان و نخجوان شناخته می شود، بر فعال سازی ظرفیت های بالقوه برای گسترش روابط اقتصادی و تجاری دو کشور تاکید کرد.

همچنین سفیر کشورمان در ایروان نیز به تازگی در دیدار با نماینده عالی دولت در آذربایجان شرقی با اشاره به ظرفیت های سرمایه گذاری آذربایجان شرقی برای توسعه روابط با کشورهای همسایه، متذکر شد: برای معرفی ظرفیت ها و توانمندی های

این استان تلاش می کنیم.

عباس بدخشان ظهوری، ظرفیت های اقتصادی، گردشگری و فرهنگی تبریز و آذربایجان شرقی را بسیار بالا عنوان کرد و افزود: این استان می تواند نقش اصلی را در توسعه روابط ایران با کشورهای همسایه ایفا کند.

افزایش حجم ناچیز مبادلات تجاری ایران با حوزه قفقاز نیازمند تحرک بیشتر است رییس اتاق بازرگانی تبریز نیز با تاکید بر توانمندی های اقتصادی، تجاری و مهندسی شرکت های این مجموعه، گفت: بخش خصوصی تبریز آمادگی لازم و کافی برای توسعه همکاری های تجاری و اقتصادی با کشورهای همسایه و حوزه قفقاز را دارد، اما تحقق آن نیازمند فراهم شدن زمینه از سوی دستگاه دیپلماسی کشورمان است.

یونس ژائله در گفت و گو با ایرنا افزود: در حال حاضر شرکت های بسیار مجرب در حوزه های مختلف اعم از ساخت و ساز، فنی و مهندسی، کشاورزی و کشت و صنعت، قطعات صنعتی و بخش فولاد در تبریز و شمال غرب وجود دارد که سوابق درخشانی در اجرای طرح های گوناگون کشورهای مختلف و به خصوص همسایه دارند که می توانند با مساعدت و هموارسازی زمینه های حضور توسط دستگاه دیپلماسی، نسبت توسعه روابط با کشورهای منطقه وارد عمل شوند.

وی با اشاره به سابقه بیش از ۱۰۰ ساله اتاق بازرگانی تبریز در عرصه اقتصادی ایران، از عضویت ثابت تعداد پنج هزار نفر از تجار، بازرگانان و تولید کنندگان صنعتی و اقتصادی آذربایجان شرقی در این تشکل خبر داد و اظهار کرد: تبریز در بسیاری از رشته های صنعتی از جمله نفت، پالایش، صنایع پتروشیمی، ماشین آلات صنعتی، موتورسازی و قطعات فولادی جزو قطب های اصلی ایران به شمار می رود.

ژائله ادامه داد: بر همین اساس تبریز جزو مراکز عمده و اصلی تولید صنایع مرتبط با ساختمان سازی به شمار می رود که تولیدات شیشه، سیمان، آجر، صنایع مربوط به سوله سازی، درب و پنجره، کاشی و سرامیک و سایر مصالح ساختمانی آن حتی به کشورهای خارجی نیز صادر می شود.

وی با بیان اینکه هم اکنون تعداد ۲۰ انجمن در قالب اتاق بازرگانی تبریز فعال است که یکی از آنها انجمن صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی است، اضافه کرد: بدون تردید با توجه به ظرفیت های کمی و کیفی این شرکت ها، تبریز از آمادگی کامل و کافی برای حضور در جمهوری های آذربایجان، ارمنستان، ترکیه، عراق و حتی کشورهای قفقاز مثل گرجستان و روسیه هم دارد. ژائله، تولیدات مربوط به صنایع ساختمان سازی آذربایجان شرقی و تبریز در تراز استانداردهای جهانی دانست و گفت: در صورتی که شرکت های این منطقه در سایر کشورها حضور و مشارکت داشته باشند، منافع اقتصادی چنین همکاری هایی هم به نفع ایران و هم به نفع کشورهای مقابل خواهد بود.

وی روابط جمهوری اسلامی ایران با کشورهای همسایه استان های شمال غرب را بسیار عمیق و استراتژیک دانست و با تاکید بر اینکه این روابط در شرایط کنونی باید بسط و توسعه یابد، از مسوولان وزارت امور خارجه و استانداری های آذربایجان شرقی، غربی، زنجان و اردبیل درخواست کرد تا زمینه و مسیرهای ورود شرکت های بخش خصوصی در این کشورهای دوست و همسایه را فراهم کنند.

ژائله، اشتراکات فراوان فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی استان های شمال غرب با کشورهای همسایه را بسیار مناسب و وسیع توصیف کرد و گفت: باید از چنین موقعیتی برای گسترش روابط فی مابین به بهترین شکل ممکن بهره برداری کرد، زیرا هر گونه تعلل در این رابطه منجر به خسارت های اقتصادی می شود.

وی حجم مراودات اقتصادی بین ایران و جمهوری های آذربایجان، ارمنستان، عراق و حوزه قفقاز را ناچیز اعلام و اضافه کرد: باید دولت سیزدهم و مردمی آیت الله ریسی همراه با بخش خصوصی برای ارتقای این حجم مبادلات در ماه های آینده تلاش های وافری از خود نشان دهند تا اهداف مورد تاکید و کلان جامه عمل پوشانده شود.

رییس اتاق بازرگانی تبریز، توانمندی های صنعتی و کشاورزی و فناوری آذربایجان شرقی، غربی، اردبیل و زنجان را مورد اشاره قرار داد و افزود: باید در این زمینه نیز توافقات اولیه برای حضور شرکت های کشت و صنعت در کشورهای مقابل به انجام برسد و ما بسیار علاقه مندیم در این زمینه ها وارد شده و سرمایه گذاری کنیم.

ژائله با بیان اینکه در حال حاضر ۶۰ درصد صادرات محصولات شیرینی و شکلات ایران توسط آذربایجان شرقی به انجام می رسد، حجم ارزی این صادرات را سالانه بالغ بر ۲۰۰ میلیون دلار اعلام کرد و گفت: این مورد تنها یکی از مزیت های مهم اقتصادی شمال غرب کشور است که می تواند نقش مهمی در دیپلماسی اقتصادی دولت ایفا کند.

دیپلماسی اقتصادی در آذربایجان شرقی فعال تر می شود معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار آذربایجان شرقی نیز با تأکید بر اینکه استان در دیپلماسی اقتصادی کاملاً فعال خواهد بود، افزود: برای ارتباط اقتصادی با کشورهای همسایه برنامه مدون داریم.

محمد کلامی اظهار داشت: شناسایی بازارهای هدف یکی از مولفه های مهم برنامه صادراتی استان است که اتاق بازرگانی و بخش خصوصی در این زمینه نقش بسزایی بر عهده دارند.

وی با اشاره به اینکه برخی از مشکلات حوزه صادرات مربوط به استان و برخی در سطح ملی است، گفت: در سطح استانی، به هیچ عنوان نباید مانع و مشکلی برای صادرکنندگان ایجاد شود.

کلامی با تأکید بر احصای فرایندها و کاهش زمان ارائه خدمات به صادرکنندگان از سوی دستگاه های مسئول، افزود: با کسانی که

در استان برای صادرات مشکل ایجاد می کنند باید برخورد شود.
معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار آذربایجان شرقی خطاب به مدیران دستگاه های اقتصادی استان تاکید کرد: شرایط استان
برای تولیدکنندگان و صادرکنندگان باید سهل تر از استان های دیگر باشد.
خبرگزاری ایرنا